

Etyka publikacji i stwierdzenie nadużycia w publikacji

oparte na zaleceniach Elsevier i wytycznych COPE dla wydawców czasopism

<https://beta.elsevier.com/about/policies-and-standards/publishing-ethics>

<https://publicationethics.org/core-practices>



Autorzy	
Standardy sprawozdawczości	Autorzy prezentują wyniki oryginalnych badań, które powinny przedstawiać dokładną relację z wykonywanej pracy, jak również obiektywną dyskusję na ich temat. Dane przedstawione w artykule powinny być dokładne, wystarczająco szczegółowe, aby umożliwić innym autorom odniesienie się do nich. Fałszerstwo i świadomie nieprecyzyjne oświadczenia stanowią nieetyczne zachowania i są nie do zaakceptowania.
Oryginalność i plagiat	Autorzy powinni upewnić się, że praca jest w całości oryginalna, a jeśli wykorzystali prace i/lub słowa innych, powinno to być odpowiednio zacytowane.
Korzystanie ze sztucznej inteligencji	Jeżeli autorzy wykorzystują w procesie tworzenia artykułu sztuczną inteligencję lub technologie przez nią wspomagane, narzędzia te powinny być wykorzystywane wyłącznie w celu pomocniczym – przy opracowaniu hipotez, wyszukiwaniu literatury, identyfikowaniu luk wiedzy, pomysłów badawczych, do celów analitycznych, czy też do poprawy czytelności i języka pracy. Autorzy powinni weryfikować otrzymane wyniki, ponieważ sztuczna inteligencja może generować nieprawidłowe, choć wiarygodnie wyglądające dane. Autorzy powinni ujawnić w swoim artykule wykorzystanie sztucznej inteligencji i technologii wspomaganych przez sztuczną inteligencję. Deklaracja stosowania tych narzędzi, opublikowana wraz z artykułem, wspiera przejrzystość i zaufanie między autorami, czytelnikami, recenzentami, redaktorami i współautorami oraz ułatwia przestrzeganie warunków korzystania z przedmiotowych technologii. Niedopuszczalne jest generowanie danych badawczych, wyników, analiz, fikcyjnych cytowań, istotnych części merytorycznych bez nadzoru i odpowiedzialności autora.
Potwierdzenie źródeł	Autorzy powinni właściwie doceniać prace innych autorów i ich cytować. Ujęte powinny być również takie publikacje, które naznaczyły kierunek danej pracy.
Wkład autorski	Autorstwo powinno być ograniczone do tych osób, które miały znaczący wkład w sformułowanie koncepcji, projektowanie, wykonanie lub interpretację opisanych badań. Wszyscy, którzy odegrali istotną rolę w powstaniu artykułu, powinni być wymienieni jako współautorzy. Pozostali, którzy uczestniczyli w procesie przygotowania, powinni być wymienieni w sekcji Podziękowanie. Autor wiodący musi zadbać o to, aby wszyscy współautorzy i osoby

	współpracujące zostały wymienione w pracy, jak również zatwierdziły ostateczną wersję artykułu i wspólnie przekazały ją do druku. Wszyscy współautorzy muszą być wskazani na etapie składania pracy. Późniejsze dodanie współautora wymaga zgody redakcji.
Zagrożenia oraz tematyka związana z ludźmi lub zwierzętami	Jeśli praca wymaga środków chemicznych, procedur lub sprzętu, które związane są z jakimiś nietypowymi zagrożeniami związanymi z ich użytkowaniem, autor (autorzy) muszą jasno określić to w tekście. Dodatkowo prace powinny stosować się do zasad Deklaracji Helsińskiej Światowego Stowarzyszenia Lekarzy (WMA) dotyczącej pracy naukowej z udziałem ludzi lub zwierząt. Dodatkowo, jeśli praca wymaga użycia zwierząt lub ludzi, autor powinien upewnić się, że manuskrypt zawiera oświadczenie, że wszystkie procedury zostały wykonane zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa i wytycznymi instytucjonalnymi oraz że odpowiedni komitet instytucjonalny je zatwierdził. Autorzy powinni złożyć razem z artykułem oświadczenie o tym, że uzyskano świadomą zgodę na przeprowadzenie eksperymentów z udziałem ludzi. Zawsze należy przestrzegać praw człowieka do prywatności.
Jawność i konflikt interesów	Wszyscy autorzy powinni ujawnić każdy finansowy lub inny materialny konflikt interesów, który może mieć wpływ na wyniki pracy lub ich interpretację. Wszystkie źródła wsparcia finansowego dla pracy/projektu powinny być ujawnione.
Istotne błędy w opublikowanych pracach	Gdy autor odkrywa istotny błąd lub nieścisłość w swojej opublikowanej pracy, jego obowiązkiem jest niezwłocznie powiadomić redaktora czasopisma lub wydawcę i współpracować z nim w celu wycofania nakładu lub opublikowania odpowiedniego sprostowania lub erraty.
Recenzenci	
Udział w decyzjach redakcyjnych	Recenzent pomaga w podejmowaniu decyzji redakcyjnych, szczególnie w zakresie korekty pracy.
Terminowość	Każdy recenzent, który ma niewystarczające kwalifikacje lub wie, że zlecona mu recenzja nie może być wykonana w terminie, powinien niezwłocznie poinformować redakcję, tak aby możliwe było znalezienie alternatywnych recenzentów.
Poufność	Wszelkie artykuły przekazane do redakcji należy traktować jako dokumenty poufne. Nie mogą być one udostępniane osobom trzecim lub być przedmiotem rozmów, chyba że jest na to zgoda redakcji.
Obiektywność	Opinie powinny być obiektywne, a prywatna krytyka jest nie do zaakceptowania. Oceniający powinni wyrażać swoją opinię jasno z odpowiednią argumentacją.
Potwierdzenie źródeł	Recenzenci powinni zidentyfikować opublikowane prace, które nie zostały zacytowane przez autora. Każdy element pracy, który był wcześniej opublikowany, powinien być opatrzony odpowiednim przypisem źródłowym. Recenzenci powinni również zawiadomić redakcję, gdy zidentyfikują znaczne podobieństwo lub nakładanie się przedłożonej pracy i innych opublikowanych danych, o których posiadają wiedzę.

Jawność i konflikt interesów	Wszystkie dane uzyskane w drodze recenzji są poufne i nie mogą być wykorzystane do celów osobistych. Recenzenci nie powinni oceniać prac, wobec których występuje konflikt interesów wynikający z konkurencji, współpracy, innych związków lub powiązań z którymś z autorów, firmami, lub instytucjami związanymi z przedłożoną pracą.
Sztuczna Inteligencja	Recenzenci nie powinni używać sztucznej inteligencji w ocenie recenzowanej pracy. Wprowadzanie tekstu artykułu i recenzji do narzędzi AI jest zabronione.
Redakcja	
Decyzje i publikacja	Redaktor czasopisma jest odpowiedzialny za podejmowanie decyzji, które artykuły zgłoszone do redakcji powinny być opublikowane, a co więcej, jest odpowiedzialny za wszystko, co jest opublikowane w czasopiśmie. Przy podejmowaniu tych decyzji redaktor powinien kierować się zasadami, które zostały ustalone przez komitet redakcyjny i/lub wydawcę czasopisma, a także dbać o to, aby przestrzegane były prawa dotyczące zniesławienia, naruszenia praw autorskich oraz plagiatu. Redaktor może porozumiewać się z innymi redaktorami lub recenzentami przy podejmowaniu decyzji. Powinien również dbać o zachowanie integralności naukowej, nie przedkładać potrzeb biznesowych nad standardy intelektualne oraz etyczne i zawsze powinien być gotowy do opublikowania korekt, wyjaśnień, unieważnień i przeprosin, gdy jest to potrzebne.
Fair play	Redaktor powinien oceniać zawartość merytoryczną prac bez względu na rasę, płeć, orientację seksualną, przekonania religijne, pochodzenie etniczne, obywatelstwo lub preferencje polityczne autora(ów).
Poufność	Redaktor i cały zespół redakcyjny nie mogą ujawniać żadnych informacji o nadesłanej pracy nikomu poza: autorem wiodącym, recenzentami, potencjalnymi recenzentami, innymi doradcami redakcji i wydawcą.
Jawność, konflikt interesów i inne zagadnienia	Redaktor w swoich działaniach kieruje się przedstawionymi wytycznymi w zakresie unieważnienia artykułów, rozważając: wycofanie, wydanie sprostowania i erraty odnoszącej się do artykułów, które zostały opublikowane w czasopiśmie. Nieopublikowane materiały zamieszczone w nadesłanej pracy nie mogą być wykorzystywane przez redakcję do własnych celów bez wyraźnej pisemnej zgody autora(ów). Uprzywilejowane informacje lub pomysły uzyskane w procesie recenzenckim muszą być poufne i nie mogą być wykorzystywane dla osobistej korzyści. Redaktor jest zobowiązany do tego, aby reklama, przedruk lub inne przychody z działalności komercyjnej nie miały wpływu na decyzje redakcyjne. Redaktor powinien zapewnić sprawiedliwy i właściwy proces wzajemnej oceny, jak również wyłączyć się z prac nad artykułem (tj. powinien zapytać współredaktora, redaktora współpracownika, albo innego członka redakcji zamiast samodzielnie recenzować i rozważać przedłożoną pracę), w stosunku do którego występuje konflikt

	interesów wynikający z konkurencji, współpracy, lub innych związków lub powiązań z którymkolwiek z autorów, firmą lub (ewentualnie) instytucjami powiązanymi z artykułem. Redaktor powinien wymagać od wszystkich współpracowników ujawnienia występującego konfliktu interesów i publikować erratę, gdy konflikt interesów został ujawniony po opublikowaniu pracy. W razie potrzeby powinny zostać podjęte inne działania, takie jak publikacja unieważnienia lub sprostowania.
Wydawca	
Bezstronność wydawnicza	Wydawnictwo CNBOP-PIB jest zobowiązane do współpracy z redaktorami w celu wyraźnego określenia odpowiedzialności wydawcy i redakcji w celu zapewnienia autonomii decyzji redakcyjnych, bez wpływu ze strony reklamodawców lub innych partnerów handlowych.
Własność intelektualna i prawa autorskie	Ochrona własności intelektualnej i praw autorskich wydawnictwa CNBOPPIB, jego imprintów, autorów i partnerów wydawniczych poprzez promowanie i zachowanie każdej opublikowanej wersji artykułu. Wydawnictwo CNBOP-PIB zapewnia integralność i przejrzystość każdego opublikowanego artykułu w odniesieniu do: konfliktu interesów, finansowania publikacji i badań, etyki publikacji i badań, przypadków wykroczeń w zakresie publikacji i badań, poufności, autorstwa korekty artykułu, wyjaśnień i cofnięć oraz terminowego publikowania zawartości.
Nierzetelność naukowa	W przypadkach domniemanej lub dowiedzionej nierzetelności naukowej, sfalszowanej publikacji lub plagiatu, wydawca w ścisłej współpracy z redakcją podejmuje wszelkie właściwe środki w celu wyjaśnienia sytuacji oraz zmiany artykułu, który jest przedmiotem dochodzenia. Obejmuje to szybką publikację oświadczenia korekty lub erraty, a w najcięższych przypadkach wycofanie pracy.